

SENDİKALAR HER ZAMAN SINIF ÖRGÜTLERİ MİDİR?

Aydınlık Gazetesi, 4 Kasım 2013

Yıldırım Koç

Siz sendikaların her zaman ve her yerde sınıf örgütü olduğunu sananlardan mısınız?

Bir örgütün adının “sendika” olduğuna bakıp, o örgütün işçi sınıfının çıkarlarını savunduğuna veya savunması gerektiğine hemen inananlardan mısınız?

Üyeleri işçi veya memur olan her örgütün veya her sendikanın öncelikli hedefinin sınıfın çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi olduğunu düşünenlerden misiniz?

Eğer böyleyse, kusura bakmayın ama, siz çok safsınız.

Sınıf çıkarlarını savunan sendikalar olduğu gibi, başka amaçlara hizmet eden sendikalar da vardır. Bir örgütün adının “sendika” olması ve bu örgütte işçilerin veya memurların örgütlenmesi, bu örgütün başka amaçlara hizmet için kullanılmasını önlemez.

“Sarı” Sendikalar

“Sarı” sendika yalnızca patronlara teslim olmuş sendika değildir. Adı “sendika” iken, sınıf çıkarları dışındaki amaçlar için kullanılan her örgüt, “sarı”dır. “Sarı”lığın ölçütü, sınıf çıkarlarının, kimliğinin ve kardeşliğinin ön planda olup olmamasıdır.

Bu kısa yazıda sendikacılık tarihinden onlarca örnek verecek değilim.

Papalık, Marksistlerin sendikalarda artan etkisini kırmak için, 1891 yılında yayınladığı Rerum Novarum Tamimnamesi ise hıristiyan sendikacılığını başlatmıştı.

Bizde ise sendikaların etnik bölücülük amacıyla kullanılmasının çeşitli kötü örnekler bulunmaktadır.

İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin önderliğindeki 1908 Devrimi sonrasında ayrılıkçı/bölücü Rum milliyetçileri, Rum işçilerini örgütlediler. Rum milliyetçilerinin önderliğindeki Rum sendikaları, sınıf kimliğiyle hareket etmek yerine, etnik kimliklerini öne çıkardı.

Selanik Sosyalist İşçi Federasyonu’nun Temmuz 1909-Temmuz 1910 dönemine ilişkin yıllık raporunda şu değerlendirme bulunmaktadır: “Ortodoks kilisesinin Rum işçi kitleleri üzerinde büyük etkisi vardır. (...) Rum fırıncı, terzi ve kunduracılarının sendikaları doğrudan doğruya milliyetçi örgütlerin denetimi altındadır ve başkanları da sırayla bir rahip, milliyetçi bir avukat ve Selanik Metropoliti (Ortodoks Başpiskoposu)dir.” (Haupt,G.-Dumont,P., **Osmanlı İmparatorluğu’nda Sosyalist Hareketler**, Gözlem Yay., 1977, s.88.)

V.Glavinof’un 1910 yılında Sosyalist Enternasyonal Başkanlık Kurulu’nu sunduğu raporda da şöyle deniyordu: “İstanbul, Selanik, Kavala, Drama ve İskeçe’deki Rum örgütleri, birbirlerinden kopuk ve tamamiyle Türkiye’deki Rum milliyetçilerinin etki ve yönetimi altındadır. Söz konusu sendikaların başkanlığına, rahipler hiyerarşisinin üst kademelerindeki piskopos, başpiskopos ve benzeri kişilerin ya da ün yapmış Rum yurtseverlerinin seçilmesi alışlagelmiş bir olaydır. Bu yüzden bu örgütlerin milliyetçi ve şoven tutumlarına, öteki milliyetlere karşı alabildiğine kin beslemelerine ve yaymalarına şaşmamak gerek.” (Haupt,G.-Dumont,P., a.g.k., 1977, s.93-94.)

Memur-Sen ve KESK Nasıl Sendika?

Memur-Sen’in ve KESK’in politikalarına bu açıdan bakıldığında ortaya üzücü bir tablo çıkıyor.

Memur-Sen’in izlediği çizgi, temsil edildiği ileri sürülen 708 bin kamu çalışanının çıkarları doğrultusunda mı; yoksa ana amaç, bu kitlenin AKP’nin çizgisine destek vermesini sağlamak mı?

KESK’in bugün izlediği çizgi, 237 bin kamu çalışanının sınıf çıkarlarına uygun mu? Yoksa KESK’in kamuoyuna yansıyan görünümü, kamu çalışanlarının etnik kimliğin öne çıkarıldığı bir mücadelede kullanıldıkları veya etnik mücadeleyi öne çıkaran kamu çalışanlarının sendikal örgütlülüğü bu amaçla kullandıkları mı?

Memur-Sen’i izledikçe hıristiyan sendikacılığı, KESK’i izledikçe Rum milliyetçilerinin denetimindeki sendikalar aklıma geliyor.